

Natura 2000 – Basisanalyse

Udarbejdet af Landsdelscenter Midtjylland for

skovbevoksede fredskovsarealer i:

Habitatområde nr. H9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor

Fuglebeskyttelsesområde nr. F10 Læsø, sydlige del

INDHOLD

1	Beskrivelse af området	3
2	Udpegningsgrundlaget.....	5
3	Datapræsentation	6
4	Foreløbig trusselsvurdering	7
5	Modsatrettede interesser	7
6	Naturforvaltning og pleje.....	7
7	Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper	8
8	Liste over manglende data.....	8
9	Liste over anvendt materiale.....	8
Bilag 1 Kort over registrerede naturtyper/levesteder		10
Bilag 2 Data for naturtyper og arter.....		11
Bilag 3 Foreløbig trusselsvurdering		12

1 Beskrivelse af området

Natura 2000-området Strandenge på Læsø og havet syd herfor er udpeget som habitatområde nr. 9 og fuglebeskyttelsesområde nr. 10 Læsø, sydlige del.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H9	Strandenge på Læsø og havet syd herfor	66238
F10	Læsø, sydlige del	102714
	Samlet areal Natura 2000	102714

Tabel 1.1. Oversigt over de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, der er inkluderet i denne basisanalyse. Da habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er delvist sammenfaldende, svarer det samlede areal ikke til summen af udpegningerne. Kilde: <http://www.skovognatur.dk/Natura2000/>.

Figur 1.1: Kort over habitatområde nr. 9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor

Figur 1.2: Kort over fuglebeskyttelsesområde nr. 10 Læsø, sydlige del.

Det samlede skovbevoksede areal i området er opgjort til 574 ha (Top10DK). Heraf er 46 ha pålagt fredskovspligt, mens de resterende ca. 528 ha er skovbevoksede arealer uden fredskovspligt

Skovbevokset areal (ha)

Nr.	Navn	Samlet skovbevokset areal (Top10DK)	Heraf med fredskovspligt	Heraf uden fredskovspligt
H9	Strandenge på Læsø og havet syd herfor	574	46	528
F10	Læsø, sydlige del	574	46	528
	Samlet skovbevokset areal	574	46	528

Tabel 1.2. Oversigt over det samlede skovbevoksede areal i de habitat- og fuglebeskyttelses-områder, der er inkluderet i denne basisanalyse. Da habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er delvist sammenfaldende, svarer det samlede skovareal ikke til summen af arealerne.

Ca. 4 % af det samlede areal af Natura 2000 området er landareal mens resten er hav. Området er præget af landhævning der har fundet sted over de sidste 7-8000 år. Hvert år hæves området med ca. 5 mm, så med tiden vil der dannes nye rønner og gamle vil vokse sammen.

Størstedelen af det landfaste område er strandenge (rønner). Rønnerne er unikke pga. deres kontinuitet i tid og rum og artsrige plantesamfund.

De højere liggende dele af strandengene har med tiden udviklet sig til hede. Disse områder danner en mosaik af fugtig og tør hede.

Områdets nordøstlige del er karakteriseret ved veludviklede forekomster af klitter, klithede og flere botaniske værdifulde klitlavninger.

Langt hovedparten af de kortlagte skovtyper findes på en skovparcel ved Lyngholt tæt på Bangsbo i den nordøstlige del af området. Størstedelen af arealerne er fugtige skovbevoksede tørvemoser (91D0) i spredt mosaik med lysåbne arealer.

2 Udpegningsgrundlaget

Habitatdirektivet fra 1992 har til formål at beskytte naturtyper og arter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Til dette formål er der udpeget en række særlige bevaringsområder, de såkaldte habitatområder. Hvert enkelt habitatområde er udpeget med henblik på at beskytte bestemte habitatnaturtyper og arter af dyr og planter. Flere af disse habitatnaturtyper og arter er prioriterede, hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen. Habitatnaturtyperne er anført på direktivets bilag I, og arterne på direktivets bilag II.

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 har til formål at beskytte levestederne for fuglearter, som er sjældne, truede eller følsomme overfor ændringer af levesteder i EU. Til dette formål er der udpeget en række fuglebeskyttelsesområder, hvor disse fugle yngler eller regelmæssigt gæster for at fælde fjer, raste under trækket eller overvintre. Hvert enkelt fuglebeskyttelsesområde er udpeget for at beskytte levesteder for en eller flere af de fuglearter, der er opført på direktivets liste I og artikel 4.2.

Som det fremgår af tabel 2.1 er habitatområde H9 udpeget af hensyn til 21 habitatnaturtyper og 2 arter. Fuglebeskyttelsesområdet F10 er udpeget af hensyn til 12 fuglearter.

Nr.	Habitatnaturtype	Håndtering
1364	Gråsæl (<i>Halichoerus grypus</i>)	-

1365	Spættet sæl (<i>Phoca vitulina</i>)	-
1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand	-
1140	Mudder- og sandflader blottet ved ebbe	-
1150	*Kystlaguner og strandsøer	-
1170	Rev	-
1180	Boblerev	-
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand	-
1330	Strandenge	-
2110	Forstrand og begyndende klitdannelser	-
2120	Hvide klitter og vandremiler	-
2130	*Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)	-
2140	*Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)	-
2170	Kystklitter med gråris	-
2190	Fugtige klitlavninger	-
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)	-
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkeling	-
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)	-
5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter	-
6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	-
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	-
7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv	-
9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund	+
F10		
A127	Trane	-/+
A132	Klyde	-
A149	Almindelig ryle	-
A157	Lille kobbersneppe	-
A166	Tinksmed	-
A191	Splitterne	-
A194	Havterne	-
A195	Dværgterne	-
-	Mørkbuget knortegås	-
A063	Ederfugl	-
A065	Sortand	-
A066	Fløjsand	-

Tabel 2.1 Oversigt over de habitatnaturtyper, som er på udpegningsgrundlaget. En stjerne angiver, at naturtypen er prioriteret af EU.

- : betyder, at naturtypen/arten behandles i amtets eller de marine basisanalyser.

+ : betyder, at naturtypen/arten behandles i denne basisanalyse.

3 Datapræsentation

Denne basisanalyse indeholder oplysninger om habitatnaturtyper og levesteder for arter på de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i Natura 2000 området.

Oplysningerne stammer primært fra Skov- og Naturstyrelsens kortlægning af habitatnaturtyper og arter, der er gennemført i 2005 og 2006. Kortlægningen er foretaget på baggrund af ”Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for arter i Natura 2000 områder” (Skov & Landskab 2006). Desuden har især amterne gennem årene indsamlet en del data om naturtyper og arter, bl.a. gennem NOVANA¹.

¹ NOVANA: Det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur

Hermed en oversigt over de data, der er grundlaget for denne basisanalyse:

Nr.	Habitatnaturtype	Kortlagt areal (ha)/yngle par	Bilag
9190	Stilkegeskov og -krat på mager sur bund	0	-
A127	Trane	1-2	2.1

Tabel 3.1. Oversigt over den del af udpegningsgrundlaget, som er mere detaljeret beskrevet i bilag 2.

På de skovbevoksede, fredskovpligtige arealer i H9 er der i alt kortlagt 0 ha naturtyper som er på udpegningsgrundlaget. Der er registreret 19,0 ha habitatnaturtyper, der ikke er på udpegningsgrundlaget, se afsnit 7.

I bilag 1 findes kort, som viser beliggenheden af habitatnaturtyperne på de skovbevoksede fredskovsarealer.

4 Foreløbig trusselvurdering

I direktiverne er der krav om at fastholde eller genoprette ”gunstig bevaringsstatus” for de habitatnaturtyper, som områderne er udpeget af hensyn til.

Derfor er der foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod habitatnaturtyperne i Natura 2000 området, som er præsenteret i bilag 3. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden.

Der er ved gennemgang ikke konstateret aktuelle trusler for skovtyper og arter på udpegningsgrundlaget i H9.

5 Modsatrettede interesser

I visse tilfælde kan naturtyper og/eller arter antagelig kun opretholdes på bekostning af andre naturmæssige interesser:

Naturlig succession eller tilgroning kan indebære, at én naturtype udvikler sig til en anden, og drift eller naturpleje kan derfor indebære en konflikt mellem 2 naturtyper. F.eks. kan tør hede (4030) eller surt overdrev (6230) uden græsning udvikle sig til stilkegekrat (9190).

Skov- og Naturstyrelsen har ved gennemgang af området ikke konstateret tilstedeværelse af modsatrettede interesser.

6 Naturforvaltning og pleje

Der foreligger følgende oplysninger om naturforvaltning og pleje af habitatnaturtyper og arter i området:

- *I dette habitatområde ligger der mindre skovbevoksede arealer, som administreres af Skov- og Naturstyrelsen. Skovdriften på arealerne sker efter naturnære principper. Det betyder, at man i driften arbejder målrettet for at sikre et kontinuert skovdække og opretholdelsen af et godt skovklima. Derved kan foryngelse af skoven som helhed basere sig på selvsåning. Med den naturnære skovdrift fortsættes bestræbelserne på helt at undgå pesticider. Anvendelsen af gødning er begrænset til udpegede pyntegrøntsarealer. Den naturnære skovdrift i statsskovene er nærmere beskrevet i "Handlingsplan for naturnær skovdrift i statsskovene". Statsskovene er certificeret efter*

FSC og PEFC systemerne. Det betyder, at en ekstern part løbende kontrollerer, at skovene lever op til certificeringskravene dvs. en bæredygtig skovdrift

- *Der er indgået egekrataftale på kortlagt areal ved Dværgklit (0,6 ha)*
- *Inden for arealfredningen med Register id. 060900 er der kortlagt et mindre areal med skovhabitatnaturtyper. Fredningen omfatter ca. 310 ha – tilstanden på fredningstidspunkt (1962) søges bevaret*
- *Mht. naturpleje i H9 henvises til beskrivelse i Nordjyllands Amts basisanalyse*

7 Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Nedenfor er anført nyopdagede eller nyindvandrede forekomster af arter eller habitatnaturtyper, der aktuelt ikke udgør udpegningsgrundlag, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlagene.

Nr.	Habitatnaturtype/Artsnavn	Areal (ha)
2180	Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter	2,0
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser	17,0

*Tabel 7.1. Arter og habitatnaturtyper, der ikke aktuelt er udpegningsgrundlag, men som er registreret i forbindelse med kortlægningen. En * foran habitatnaturtypens eller artens navn betyder, at den er særligt prioriteret af EU.*

På de fredskovspligtige skovbevoksede arealer i habitatområdet blev der under feltregistreringen ikke konstateret stilkege-krat (9190). Den pågældende skovtype er anført på udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

8 Liste over manglende data

Ved gennemgang blev der ikke konstateret manglende data.

9 Liste over anvendt materiale

DMU (2003): Faglig rapport nr. 462: Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

DMU (2005a): Habitatnøgle, ver. 1.02 Appendiks 4a, 23. juni 2005, DMU.

DMU (2005b): Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (Natura 2000 typer), ver. 1.02 Appendiks 4b, af 23. juni 2005, DMU.

DMU (2006a): NOVANA Arter 2004-2005. Faglig rapport fra DMU, nr. 582

DMU (2006b): DMU's database over ynglefugle

DMU (2007): Den danske Rødliste. <http://redlist.dmu.dk>

Nordjyllands Amt (2006): Natura 2000-basisanalyse. EF-Habitatområde nr. 9, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 10

Skov- og Naturstyrelsen (1995): EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Kort og områdebeskrivelser.

Skov & Landskab (2006): Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for skovlevende arter i Natura 2000 områder". Skov & Landskab, 15. februar 2006.

Skov- og Naturstyrelsen (2006): Retningslinier for udarbejdelse af Natura 2000-basisanalyse for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

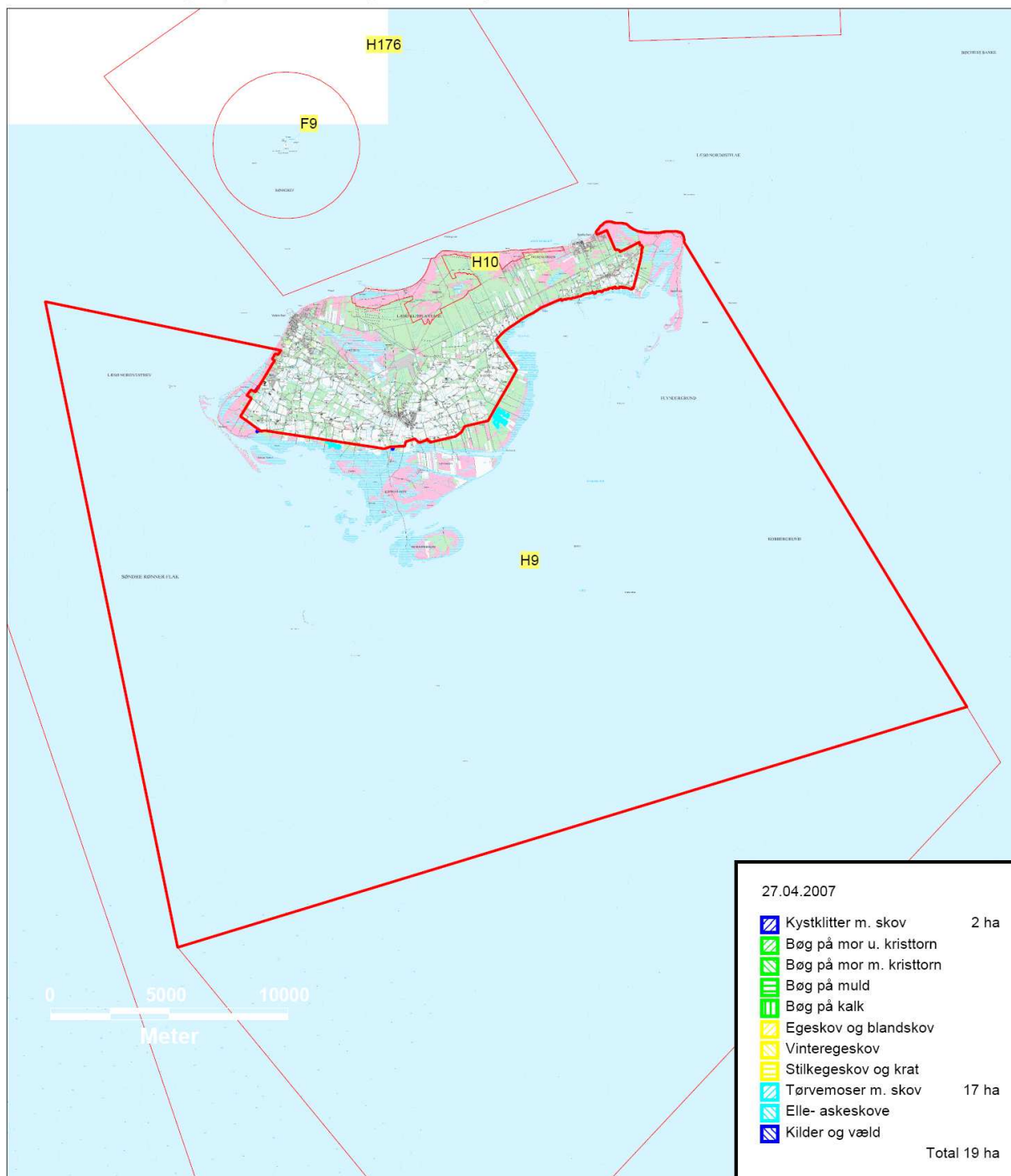
Skov- og Naturstyrelsen (2007): www.skovognatur.dk/DyrOgPlanter.

Bilag 1 Kort over registrerede naturtyper/levesteder

Bilag 1.1: Kort over habitatnaturtyper

Registrerede skovnaturtyper Natura 2000

H9, Strandenge på Læsø og havet syd herfor, 1:221.000

© Kort & Matrikelstyrelsen

Bilag 2 Data for naturtyper og arter

2.1 Data for Trane *Grus grus* (A127)

2.1.1 Beskrivelse af arten

En detaljeret beskrivelse af arten kan ses på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside: www.skovognatur.dk/DyrOgPlanter.

2.1.2 Levested

Trane yngler både i åbne hedemoser og tilgroede moser samt til tider i mindre skovmoser. Moserne er dog kun egnet som levested for traner, hvis de er uforstyrrede, da traner er meget sky. Fuglene spiser overvejende planteføde, men kan også tage insekter og andre smådyr, som de finder i moser og enge (Skov- og Naturstyrelsen 2007).

Der henvises til Nordjyllands Amts basisanalyse, hvor der er en kortlægning af levesteder for trane i F10 (Nordjyllands Amt 2006).

2.1.3 Bestand

Af DMU's rapport nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet" fra 2003 fremgår følgende:

Trane har siden 1952 reetableret sig som dansk ynglefugl efter at være forsvundet i ca. 100 år. Specielt synes genindvandringen at have taget fart siden 1990. ... Bestanden har været stigende siden 1980, og samlet må den nationale bevaringsstatus for trane i Danmark foreløbig vurderes som gunstig (DMU 2003).

I Rødlisten er trane kategoriseret som "ikke truet" (DMU 2007).

Trane er under NOVANA i 2005 blevet registreret med 45 sikre og formodede ynglepar og fire mulige med langt de fleste i Viborg Amt og på Bornholm. I Nordjyllands Amt er der registreret 5 par. Der var ynglende trane på 5 lokaliteter ud af de undersøgte 12 lokaliteter i amtet (DMU 2006a).

I fuglebeskyttelsesområde nr. 10 er der registreret følgende antal ynglepar:

	1983*	1992-1997**	1998-2003**	2006***
Observationer	-	0	1	1-2

Kilder: * Skov- og Naturstyrelsen 1995, ** DMU 2006b, *** Nordjyllands Amt 2006.

Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af trane i området at være stabil eller evt. stigende.

Bilag 3 Foreløbig trusselvurdering

Skov- og Naturstyrelsen har ikke konstateret skovtyper som fremgår af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Derfor laves ingen trusselvurdering af skovtyperne.

Da overvågningsdata for Trane indikerer at bestanden er stabil eller stigende vurderes det formålsløst at lave en foreløbig trusselvurdering.